

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi realizację zmodyfikowanego przez ustawę z dnia 17 kwietnia 2026 r. o zmianie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz niektórych innych ustaw, upoważnienia ustawowego zawartego w art. 140 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Projekt określa:

- sposób i tryb prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej,
- sposób i tryb nadawania i uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej,
- sposób i tryb powoływania do służby w obronie cywilnej,
- sposób dostarczania wezwania do służby w obronie cywilnej i podawania informacji o wezwaniu do publicznej wiadomości,
- szczegółowe warunki wydawania kart tożsamości i tabliczek tożsamości,
- wzory stosownych dokumentów (załączniki 1-4).

W § 1 przedstawiono przedmiot regulacji.

W § 2 – § 6 opisano sposób i tryb prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej. Przyjęto, że Ewidencję Obrony Cywilnej prowadzi się poprzez wprowadzanie:

- 1) danych o osobach wchodzących w skład korpusu obrony cywilnej i ich aktualizację, przy czym aktualizacja danych obejmuje również usuwanie danych nieaktualnych, co wynika z przepisów art. 130 ust. 5 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej;
- 2) informacji o podstawie włączenia do korpusu obrony cywilnej;
- 3) informacji o nadanych i uchylonych przydziałach mobilizacyjnych;
- 4) informacji o nadanych specjalizacjach obrony cywilnej;
- 5) informacji o planowanym i wskazanym miejscu pełnienia służby w obronie cywilnej;
- 6) informacji o wydanych i zwróconych kartach przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej;
- 7) informacji o serii i numerze karty tożsamości oraz tabliczki tożsamości wydanych personelowi obrony cywilnej;
- 8) informacji o przekazanych wezwaniach do służby w obronie cywilnej;
- 9) informacji o zwróconych kartach tożsamości i tabliczkach tożsamości.

Ponadto w systemie teleinformatycznym, w którym prowadzona jest Ewidencja Obrony Cywilnej, generuje się karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej, wezwania do służby w obronie cywilnej i wnioski o wydrukowanie karty tożsamości.

Dane wprowadza się do Ewidencji Obrony Cywilnej i aktualizuje niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia uzyskania informacji będącej podstawą wprowadzenia danych albo ich aktualizacji.

W § 3 ust. 1 i 2 określono czas, w jakim nastąpi przekazanie danych emerytów policyjnych przez Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (ZER MSWiA) oraz Biuro Emerytalne Służby Więziennej (BE SW), czas, w jakim nastąpi weryfikacja tych danych z Ministrem Obrony Narodowej i dopiero po weryfikacji zamieszczania ich w ewidencji. Dodatkowo, w celu ograniczenia zakresu danych przekazywanych przez ZER MSWiA i BE SW, wyłączono, zgodnie z treścią ustawy, osoby, które zostały uznane za stale, całkowicie lub długotrwale niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884, z późn. zm.).

W § 3 ust. 3 i 4 określono zasady aktualizacji i usuwania danych pozyskanych z ZER MSWiA i BE SW.

W § 3 ust. 5-8 zaproponowano sposób wprowadzania do Ewidencji Obrony Cywilnej danych funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej (PSP) oraz pracowników i funkcjonariuszy podmiotów określonych w art. 126 ust. 3 ustawy. Założono, że dane te będą przekazane przez właściwych ze względu na miejsce pełnienia służby funkcjonariusza PSP kierowników jednostek organizacyjnych PSP ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych albo właściwemu miejscowo wojewodzie. Natomiast kierownicy jednostek organizacyjnych podmiotów określonych w art. 126 ust. 3 pkt 1 lit. b-f ustawy prześlą swoje dane bezpośrednio do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

W § 4 opisano sposób aktualizacji danych zawartych w ewidencji. Dane osób włączonych do krajowej rezerwy obrony cywilnej będą aktualizowane co 3 miesiące w zakresie spełnienia przesłanki włączenia do krajowej rezerwy obrony cywilnej lub jej braku (dane o osobach, które zostały emerytami lub przestały nimi być), natomiast w zakresie aktualności danych (zmiany w danych wymienionych w art. 128 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, np. zmiana nazwiska, czy adresu) – co 12 miesięcy. Wszystkie dane będą aktualizowane po wprowadzeniu stanu nadzwyczajnego. Dane pochodzące od podmiotów i organów ochrony ludności, będą aktualizowane w trybie art. 130a ust. 2 ustawy, tj. w terminie 14 dni od uzyskania informacji będącej podstawą dokonania zmiany w Ewidencji Obrony Cywilnej.

W § 5 – § 10 opisano sposób i tryb nadawania i uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej. Nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej przez wojewodę lub ministra właściwego do spraw wewnętrznych odbywa się na wniosek: ministrów kierujących działami administracji rządowej, kierowników urzędów obsługujących organy ochrony ludności lub obrony cywilnej, podmiotów, o których mowa w art. 134 ust. 1 pkt 3 ustawy, lub podmiotu ochrony ludności albo obrony cywilnej. Wzór wniosku o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Przed przekazaniem wniosku do właściwego terytorialnie wojewody lub ministra właściwego do spraw wewnętrznych kierownik podmiotu sporządzającego wniosek weryfikuje kompletność i poprawność danych, w razie potrzeby wzywając osobę, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej do uzupełnienia danych. We wniosku składanym do wojewody osoba ta może wskazać preferowane miejsce pełnienia służby. Do wniosku dołącza się kolorowe zdjęcie osoby, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej.

Przed nadaniem przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej wojewoda albo minister weryfikuje kompletność wniosku. Wniosek niekompletny wojewoda albo minister zwraca do kierownika podmiotu sporządzającego wniosek w celu jego uzupełnienia. Każdy otrzymany wniosek o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej wojewoda lub minister właściwy do spraw wewnętrznych uzgadnia odpowiednio z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji lub Ministrem Obrony Narodowej nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania kompletnego wniosku. W przypadku odmowy uzgodnienia wniosku wojewoda albo minister zwraca wniosek do kierownika podmiotu sporządzającego wniosek.

Przyjęto, że powiadomienie osoby, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej o planowanym miejscu pełnienia służby wojewoda może wysłać listownie za potwierdzeniem odbioru albo drogą elektroniczną na dane kontaktowe wskazane we wniosku, a preferowane miejsce pełnienia służby osoba, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, wskazuje we wniosku. Przepis art. 135 ust. 6 ustawy stanowi, iż przydział mobilizacyjny obrony cywilnej nadaje się w miarę możliwości do służby w podmiocie wskazanym przez osobę, której nadano ten przydział. Nie przewiduje się procedury odwoławczej w przypadku, gdy organ nadający przydział wskaże inne miejsce służby niż preferowane. Wzór karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Po uzgodnieniu wniosku wojewoda albo minister nadaje przydział mobilizacyjny obrony cywilnej i wprowadza dane do Ewidencji Obrony Cywilnej. W przypadku sporów pomiędzy organami o nadanie przydziałów mobilizacyjnych (gdy na przykład wobec jednej osoby wystąpią dwa podmioty poprzez dwa różne organy) organ nadrzędny będzie rozstrzygającym.

Dla osoby, której nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej personalizuje się poliwęglanową kartę tożsamości wydawaną osobom powołanym do służby w obronie cywilnej albo sporządza się papierową kartę tożsamości. Dla osób, które będą wykonywać działania ratownicze personalizuje się również tabliczkę tożsamości.

Spersonalizowaną kartę tożsamości i tabliczkę tożsamości wojewoda albo minister przekazuje razem z kartą przydziału do właściwego kierownika podmiotu sporządzającego wniosek. Właściwy kierownik podmiotu sporządzającego wniosek, ewidencjonuje oraz deponuje karty tożsamości personelu obrony cywilnej i tabliczki tożsamości do czasu ich wydania osobie powołanej do służby w obronie cywilnej. Właściwy ze względu na miejsce pełnienia służby funkcjonariusza PSP komendant jednostki organizacyjnej PSP ewidencjonuje oraz deponuje karty tożsamości personelu obrony cywilnej i tabliczki tożsamości do czasu ich wydania funkcjonariuszowi PSP. Określono także sposób prowadzenia ewidencji kart tożsamości i tabliczek tożsamości, mając na uwadze konieczność określenia warunków wydawania tych kart i tabliczek.

W przypadku uchylenia przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej wojewoda albo minister powiadamia kierownika podmiotu sporządzającego wniosek, osobę, której uchylono przydział mobilizacyjny obrony cywilnej pisemnie za potwierdzeniem odbioru albo drogą elektroniczną, wskazując miejsce oraz termin zwrotu karty przydziału, a także właściwego miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji lub Ministra Obrony Narodowej. W terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia osoba, której uchylono przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, zwraca kartę przydziału kierownikowi podmiotu, który wydał jej tę kartę. Kierownik podmiotu sporządzającego wniosek zwraca wszystkie dokumenty, które zostały wydane dla tej osoby, tj. poliwęglanową kartę tożsamości, kartę papierową i tabliczkę tożsamości organowi, który nadał przydział mobilizacyjny obrony cywilnej. Zwrocone dokumenty powinny zostać protokolarnie zniszczone a informacja o uchyleniu przydziału mobilizacyjnego odnotowana w Ewidencji Obrony Cywilnej. Wzór wniosku o uchylenie przydziału mobilizacyjnego jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

W § 11 określono kwestię informowania zainteresowanych organów o nadanych i uchylonych przydziałach mobilizacyjnych obrony cywilnej. Minister informuje właściwego wojewodę, a także właściwych ministrów kierujących działem administracji rządowej oraz kierowników urzędów, o których mowa w art. 143 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy, którzy wystąpili z wnioskiem o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej, o nadanych i uchylonych przez siebie przydziałach mobilizacyjnych obrony cywilnej.

W § 12 opisano sposób dostarczania przez wojewodę wezwania do służby w obronie cywilnej.

Przepis § 13 opisuje sposób podawania do publicznej wiadomości o wezwaniu do służby w obronie cywilnej.

W § 14 i 15 opisano sposób i tryb powoływania do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej. Postanowienia o powołaniu do służby w obronie cywilnej dla osób powołanych z krajowej rezerwy obrony cywilnej, dostarcza się za pośrednictwem wojewody właściwego dla miejsca stałego pobytu. Wojewoda za pośrednictwem terytorialnych organów obrony cywilnej przekazuje wezwania.

Kierownik podmiotu sporządzającego wniosek, wręcza osobie powołanej do służby w obronie cywilnej wydaną kartę tożsamości, a osobie, która będzie wykonywać działania ratownicze także tabliczkę

tożsamości. Osoba, której zostały wydane i wręczone karta tożsamości i tabliczka tożsamości, potwierdza ich odbiór własnoręcznym podpisem.

W rozporządzeniu nie określono zasad zwrotu kosztów stawienia się osoby na wezwanie organu (kierownika podmiotu odpowiedzialnego za przekazanie wniosku). Zasady te zostały bowiem opisane w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny* (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 3 tej ustawy w ramach obowiązku obrony Ojczyzny osoby są obowiązane do pełnienia służby w obronie cywilnej, na zasadach określonych w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej, a zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy *o obronie Ojczyzny* osoby podlegające obowiązkowi obrony są obowiązane do osobistego stawienia się na wezwanie właściwych organów w sprawach dotyczących tego obowiązku. Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy *o obronie Ojczyzny* osobom wezwanym przez właściwy organ do osobistego stawienia się w sprawach dotyczących obowiązku obrony przysługuje, na ich żądanie, zwrot kosztów przejazdu do miejsca stawienia się i powrotu do miejsca pobytu stałego albo pobytu czasowego trwającego ponad 3 miesiące. Koszty te organ wzywający zwraca na podstawie udokumentowanego oświadczenia osoby wezwanej, według zasad określonych w przepisach tytułu III działu 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1228, z późn. zm.).

W § 16 określono sposób prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny, w przypadku braku możliwości prowadzenia ich w sposób przewidziany powyżej.

W § 17 zawarto przepisy umożliwiające zachowanie ciągłości procedur nadawania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej po wejściu w życie zmiany rozporządzenia.

W § 18 zawarto informację, że przekazanie danych do Ewidencji Obrony Cywilnej powinno nastąpić po raz pierwszy nie później niż w terminie 30 dni po otrzymaniu pisemnej informacji od ministra właściwego do spraw wewnętrznych o uruchomieniu Ewidencji Obrony Cywilnej.

W § 19 projektu wskazano, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jego ogłoszenia.

Rozporządzenie zawiera załączniki, w których określono wzory:

- 1) wniosku o nadania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej;
- 2) karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej;
- 3) wniosku o uchylenie przydziału mobilizacyjnego;
- 4) wezwania do służby w obronie cywilnej.

W ocenie projektodawcy przedmiotowa regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w *sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2026 r. poz. 404) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. W trybie ww. ustawy nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów*.